

TƏHSİL - SƏHIYYƏ

Sandım ki, həyatım qırx dörd gündən ibarətdir

keçirə bilməmişəm. Düşünürəm ki, oğur bunu bacarmışsansa, valideynlərimin ruhu qarşısında azacıq da olsa, üzüm ağdı.

MAYAMI

Amerika fərqli bir dünyadır. Çox sərt qanunları olan bu məmləkətdə hansısa bir işə başlamaq üçün vaxt lazımdır. Vaxt isə səbr tələb edir. Ard-arda övladların dünyaya gəlişi bu vaxtı doldura bildi. Onların yaş həddi imkan verən kimi corrah assistentliyi üzrə təhsil aldım. Amerikada oxumaq çox çətindi, eyni zamanda buna uzun zaman lazımdır. Həkim olmaq üçün on yeddi il vaxt tələb olunur. Mənim isə nə vaxtım, nə də yaşım buna imkan verirdi. Bununla belə oxudum və bu peşəni sevdim. Baletdən, musiqidən, teatrşünaslıqdan gəlib səhiyyə işçisinə çevrildim. Anamın mənimlə bağlı olan arzularından biri yeganə övladım ağ xalatlılıq həkim kimi görmək olub. Lakin əvvəllər bu peşə üroyimə yatmasa da, qürbət mənə anamın

artistləri Cəvdət Hacıyevlə milli rəqə ustadı Əminə Dilbazının qızı Pərvin Muradova-Dilbazi uzun illərdir Florida ştatında yaşayır. ABŞ Musiqiçiləri Gildiyasının üzvü, Florida Texnologiya Universitetinin professorudur. Onun həyat yoldaşı Mərkəzi Florida Universitetinin professoru Nazim Muradov dünya şöhrətli alimdir. Cəmiyyətimiz Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğində bütün imkanlardan istifadə edir. 2017-ci ildə Cəvdət Hacıyevin 100 illiyi münasibətilə tədbir keçirmək qərarına gəldik və Pərvin xanımın dəstəyindəki, Beynəlxalq müsabiqə təşkil etdik. Məqsədimiz hom vokal, hom instrumental səhərlər üzrə musiqimizin dünyada təbliği idi və buna nail olduq. Nyu-Yorkun "Korneji-boll" zalında hər il hesabət konserti keçirilir. Amerika üzrə olan xeyli sayda musiqiçilərimiz yüksək səviyyədə bizi təmsil edirlər, bir azərbaycanlı olaraq bundan çox qürurlanırdıq.

QIRX DÖRD GÜN

Müharibə sorağım alan gündən bütün Dünya Azərbaycanlıları tələtimə gəldi. Amerikanın bütün ştatlarında yaşayan bizlər özümüzü belə unudub uzaqdan-uzaq əlimiz çatan, gücümüz yetən nə vardsa, gözyüymülü ona

tən də bir yurduq olduğunu göstərdi, çünki söhbət Vətəndən gərdi. Hamımız bir ağzıdan otuz il deyirik. Deməli belə lazım imiş. Vaxt da, Prezidentimizin gördüyü iş də, yürütdüyü siyasət də zamana bağlı idi. Məhz bu otuz illi dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan vur-tut qırx dörd günə sığdırmaqla, bizi dünya boyda rüsvayçılaşdır xilas etdi. Torpaqlarımızı deyirdim ki, ildırım sürütlə aldı, qaçqın, köçkün kolmosi bərdəfəlik silindi. Bunun nə demək olduğunu yaşayanlar bilər. Böyük sərkərdə Napoleon Bonapartın belə bir deyimini var:

"Türklər bərişdə mələk, savaşa ifrit kimidirlər". Biz bunu dünyaya sübut etdik.

TÖHFƏ

Ailəm, övladlarımla illərdi burada yaşamağımıza baxmayaraq, mən yenə də qoribəm. Hər gördüyümdə, hər eşitdiyimdə Vətən axtarıram. Qələbəmizdən sonra qızımın qəhvə içməyə getmişdik. Qonşu masada bir xanım musiqiçiyə qulaq asırdı. Bir anlıq mənə elə gəldi ki, səslənən bizim mugağdı. Tez qızına dedim ki, ay Nəbat, qulaq as, bizim musiqidə deyəsən. Qızım gülürək dedi ki, yox, ana, xanım öz yerli musiqisini dinləyir. Yaşadığımız qırx dörd günün həyəcanı hələ də sovuşmamışdır. Amerikalı azərbaycanlı olmaq hədsiz çətindi, çünki sənin üçün hər şeydən əzəl öz kimliyini, öz mənsubiyyətini. Övladlarını burda doğulub böyü-sələrlə, onlar birmənalı şəkildə azərbaycanlı kimi təbriyə alıb. Burada rəhmətlik anamın hədsiz rolu olub. Gözlərini açan gündən həyatları Azərbaycan başa bağlandı. Dünyanın hansı nöqtəsində yaşamağımıza baxmayaraq, övladlarımızı azərbaycanlı kimi yetişdirməyə bərceluyuq, çünki bu xətt qırıla bilməz. Yoldaşımın övladlarımızı bir tövsiyəsi olub: "Qapınan o tayı Amerikadı, lakin asutanadan içəri daxil olan kimi Azərbaycanda yaşadığını unutmayın". Artıq oğlum Aydınm 19, qızım Nəbatın 18 yaş var. Ailədə yalnız öz doğma dilimizdə danışırıq. Biz baktılırları öz şivəsi, dialekti var. Bezen qızım elə sözlər işlədir ki, eşidənlər təəcüb-ürəşür ki, Nəbat, hardan bilirsen bu sözləri? Nəbatın da bir cavabı var: "Nəmənin lüğətidən". Mərhum nənesi onlara necə dərs keçibse, qızım: "Bismillahir-Rəhmanir-Rəhim" deməmiş qapıdan çıxmır. Bakti üçün, onun nəf qoxuyan iyi üçün burunum ucum göyənəyirdə, tez çatdırıram özümün Vətənə, çünki o qoxunu dünyanın heç bir texnologiyası əvəz edə bilməz. Övladlarımız ilk dəfə yetkinlik yaşına çatanda getdirdim Bakıya. İllərdi danışdığım Bakını gözləri ilə görüb tanımasınlar deyə, bu yaş həddini gözledim. İstedim anlaşırlar ki, onlar üçün danışdığımı heç də nəgəli deyilmiş. Ayaqları Vətən torpağına deydi, çöyürünü yeyib, suyunu içdilər, hansı kökə bağlı olduqlarını dərk etdilər. Bir də ki, evimizdə yaratdığımız Azərbaycan abuhəvəsi çox vaxt bizə harda olduğunuza belə unutturdu. Daima Azərbaycan kanallarını iz-

Qadın gülərsə...

ləyən, musiqisini dinləyən, mətbəxində yalnız milli yeməklər bilsən ailədə Vətən unudula bilməz. Etiraf edim ki, ailə qurana qədər olındım heç nə gəlməyib. Musiqiçi idim deyə hər gün beş saat piano arxasında oturmalı idim. Digər tərəfdən də ailənin yeganə övladı olduğumdan valideynlərim məni yalnız təhsilə tərəf istiqamətləndirib. Düşdüm qürbətə, yanımda kimsə yox və yeməklərimizin burumda qalan dadlı qoxunu mənə məcbur etdi ki, hər işimi özüm göləm. Qeyri-təvəzükarlıq kimi səslənmiş indi Mayamədə mənim kimi plov süzən yoxdu. Xaricdə böyüyən uşaqlar bayırda ayaqüstü yeməklərə daha çox üstünlük verir. Mənim övladlarımda da yeyir, lakin evdəki ləzzətli qoxunu duyan kimi, qapıdan addım belə atmırlar. Amma nə qədər çalınsa da, burda o dad-tam ala bilmirsen, çünki məhsul yad torpağda yetişir. Lakin anamdan qalma bir adət var, həmişə yeməyə dünyadan köç edən doğmaları adına duz atıram və mənə elə gəlir ki, yeməkləri dada götürən məhz bu adətdi. Harda azərbaycanlı varsa, orada Azərbaycan adını yaşada bilir.

DİASPORA

Bu gün ölkə başçımız İlham Əliyev dünyaya kim olduğumuzu elə sübut etdi ki, bu hələ çox illər unudulmayacaq. Biz Dünya Azərbaycanlıları Vətənimizlə o qədər sıx ünsiyyətdə oluruq ki, onun sevincini, kədərini, uğurunu həmişə bərabər yaşayırıq. Bu sahədə diaspora ilə əlaqələrimizi sıx qurmağa, bütün tədbirlərdə adımızı ca tutmağa nail ola bilirik. Dünyanın elə bir nöqtəsi yoxdu ki, orada azərbaycanlı adı səslənməsin, bu da diasporumuzun gücü deməkdir. Və bu gün çox fəxrli, başı uca dünyada gəzdiyimizə görə dövlətimizə minnətdarıq. Polad bir yumruğun iradəsi, gücü Vətənimizi Qarabağ adlı bir həqiqətə qovuşdurursa, xoş bizim halımıza.

VƏTƏN

Vətən uzaqdan görünən elə şirin nemətdir ki, onu sözlə ifadə etmək çətindir. O zəfər durlarında çəğirsaydırlar canla-başla gələr, onların gələnini edirdim. Bir canım var, o da qurban olsun Vətənimizə. Uzaq da olsa, özümiz üçün Vətən yarıda bilməmiş burda. Bir yere cəm olanda çalib-oxuyan, kim, nərd oynayan kim, səmavəy qaynadan kim... Müxtəlif fəhələrlər bir yerə toplaşanda, bax, onda əsl Azərbaycanı yanarın okeanın bu tayında.

QADIN GÜLƏRSƏ

Bizləri arayıb-axtarıb həmsöhbət etdiyiniz üçün qəzetinizdə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Çox maraqlı söhbət hərdənizə sizə sizə minnətdaram. Qadın gülərsə, həlli tapılmayan heç bir iş qalmaz. Belə bir deyim var: "Qadın xoşbəxtdirsə, hamı xoşbəxt idi. Üzli gülüməyən qadın evində hər şey bərbaddır". Analıq missiyasını daşıyan qadın qüvvəsi yenilməzdir. Gəlin hamılıqla bu qüvvəyə sığınacağı, dünyamızı çiçəklənsin.

SON SÖZ

Bütün söhbət əsnasında Təhəfə xanımın dilindən Vətən, Azərbaycan kəlməsi eşik olma-
dı. Qələbə sevincinin izi nürü çöhrəsinə daha da işıqlandırmışdı. Və nə qədər ki, Azərbaycanın belə övladları var, və dövlət yalnız zirvələrdə olacaq.

Tamilla Teymurqızı

arzuladığı ağ xalatlı geyindirə bildi. Artıq on beş ildə ki, hospitalda çalışıram. Qürbətə yaşadığım illərə baxmayaraq, tam olaraq bura alışa bilməmişəm. Düzü, alışacağıma da inanmıram. Çünki ürək Vətəndədi, canım ordadı və gözün daima nəso axtarı. Bakıda çox aktiv ictimai fəaliyyətim olduğu gündən burda qəfəsə olan qus kimi çırpınırdım. Hey çalışırdım ki, burda yaşayan azərbaycanlılar bir yere cəm edə bilim, lakin müxtəlif bəhanələr, səbəblərlə rastlaşırımdı. Sonda bir cəmiyyət yaratmaq qərarına gəldim və 2006-cı ildə "Azərbaycan-Amerika Mədəniyyət Assosiasiyası" adlı cəmiyyətimizi yaratmaqla özümüzünküləri bir yere topla-
mağa nail oldum. Azərbaycanlı harada olursa-olsun öznü tanıdır bilir. Bunun da fəvqündə milli-mənəvi dəyərlərimiz, adət-ənənələrimiz, mədəniyyətimiz, elmi nailiyyətlərimiz durur. Novruz, Ramazan, Qurban bayramları mütləq şəkildə qeyd olunur. Novruz şirniyyətləri hər bir azərbaycanlı ailəsinin süffəsini bəzəyir. Bacaran bəşir, olından gəlməyən Nyu-Yorkdan, Vaşinqtondan belə sifariş etdirib süffəndən o nemətləri əksik etmir. Artıq yerli əhali bunun biz azərbaycanlılar üçün nə demək olduğunu bilir. İbadət əhli olan insanlarımız məscidlərə gedib namazını qılıb, dualarını edir. Məhərrəmlik mərasimi anılır. Bütün bunları qorub eldə doğulub, boya-başa çatan övladlarımız mütləq şəkildə aşılayırlar ki, bu dəyərlər nəsiləndir nəslə ötürülsün. Elm, mədəniyyət sahəsində də qürur duyub biləcəklərimiz Vətənimizin baş ucaldığıdır. Xalq

sarı gedirdik. Vətən qürbətə yaşayan azərbaycanlıların ön hesabı nöqtəsidir. İllərdi haqq sözlərini nə qədər ucaltsaq da, dünya kar və kor olaraq qalmaqda davam edirdi. Qarabağ bu illər özində mənim üçün gözü yollara dikilib həsrətli kimisə gözələyən, kökü, mənsəyi bilinməyən bir ovuc məxləqun olındə qalaraq imdad diləyən bir yetim uşağa bənzəyib. Və bu uşaq bir igidin ömrü qədər düz 30 il inləyö-inləyö gözəldi. Çox gözələsə də, bu gözəltiyə deydi. Lakin mən hələ də o qırx dörd günün təsirinə düşə bilməmişəm. Nə yərö sığdırdım, nə göyə, qürbətə yaşadığım bu iyirmi ili belə unutmamışdım. Bizim üçün dünya sanki bu qırx dörd gündən ibarət oldu. Yürüşlər, mintonqlər bir-birinə calanmışdı, etiraz sözlərini eşidilməsi üçün hər şeyə hazır idik. Yaşadığımız bu illər ərzində Mayamədə düşmənlə tərəflə heç bir qarşıdurma olmayıb. Onlar Floridandan Boka-Raton və Palm-Biçiki kimi iki böyük şəhərləndə çoxluq təşkil edir. Üzərində "Qarabağ Azərbaycandır!" yazılan dördür ili lövhənin ikisini Mayamının mərkəzində, ikisini isə Beynəlxalq hava limanının giriş və çıxışında yerləşdirmişdik. Bu lövhələri gərəndən sonra erməni xisləti öz işini görməyə bilməzdi. Lövhələri hazırlayan şirkətə zəng edib təcili onları yığıdırılmasını tələb etmişdilər. Hər gün yeni möğlubətiyə yaşayan tərəf kimi onları bu aqressivasiyə təbbi idi. Gənc hadisəsi baş verəndə, mən birliyimizə, gücümüzə heyran qaldım. Kimin arısında nə münasibət vardsa, hamısı keçdi arxa plana və hamı həqiqə-